

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31D/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 9621200064
Dátum vydania rozhodnutia: 7. júna 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9621200064.1

ROZHODNUTIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu, sudcov Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., prísediaceho sudcu doc. JUDr. Mariána Gibu, PhD. a prísediacej sudkyne doc. JUDr. Diany Treščákovej, PhD. v disciplinárnej veci disciplinárne obvinenej: JUDr. N. M., nar. XX.X.XXXX, bytom v N., A. XXX/XX, sudkyňa Krajského súdu v N., pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f) v spojení s § 116 ods.1, písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov, (navrhovateľ: predseda Krajského súdu v N.), o odvolaní navrhovateľa proti disciplinárnemu rozhodnutiu sp. zn. 4 Ds 3/2018 z 18. decembra 2019, na verejnom zasadnutí 7. júna 2022, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 46 ods. 5 Disciplinárneho súdneho poriadku rozhodnutie bývalého disciplinárneho senátu sp. zn. 4 Ds 3/2018 z 18. decembra 2019 mení takto:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 34 ods. 1 Disciplinárneho súdneho poriadku JUDr. N. M., nar. XX. Z. XXXX, bytom v N., A. XXX/XX, sudkyňu Krajského súdu v N.,

uznáva vinnou, že

ako zákonná sudkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v N. pod sp. zn. 9 Sp 8/2013 (navrhovateľ: F. O. proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, o preskúmanie rozhodnutia z 10. apríla 2013, ktorým bolo rozhodnuté, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu) nekonala od 1. júna 2015 do 17. októbra 2017, hoci s ohľadom na okolnosti a svoje pomery konať mala a mohla, čím spôsobila v tomto konaní zbytočné prietahy,

teda

zavinene porušila povinnosť sudcu konať v pridelených veciach plynulo bez zbytočných prietahov podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. decembra 2020,

čím sa dopustila

disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení účinnom do 31. decembra 2020.

Podľa § 44 Trestného zákona v spojení s § 150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení účinnom do 31. decembra 2020 upúšťa od uloženia súhrnného disciplinárneho opatrenia, pretože disciplinárne opatrenie uložené rozhodnutím bývalého odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 2 Dso 4/2019 z 21. júna 2019 považuje za dostatočné.

O d ô v o d n e n i e

I.

Napadnuté disciplinárne rozhodnutie

1. Napadnutým disciplinárnym rozhodnutím sp. zn. 4 Ds 3/2018 z 18. decembra 2019 predchádzajúci disciplinárny senát disciplinárne obvinenú JUDr. N. M. oslobodil spod disciplinárneho návrhu podaného predsedom Krajského súdu v N., na základe ktorého sa mala dopustiť skutku spočívajúceho v tom, že ako zákonná sudkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v N. pod sp. zn. 9 Sp 8/2013 porušila povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov, keď v uvedenej veci nekonala v období od 1.1.2015, kedy sa stala zákonnou sudkyňou v uvedenej veci až do 17.10.2017, ktorý predchádzal dňu nariadenia pojednávania (5.12.2017), pretože sa disciplinárne obvinená previnenia nedopustila. O nároku na náhradu trov konania disciplinárne stíhanej sudkyne rozhodol tak, že o tomto nároku rozhodne samostatným rozhodnutím po právoplatnosti disciplinárneho rozhodnutia vo veci samej.

2. Z dôvodov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že predchádzajúci disciplinárny senát na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že to nebola jednoznačne a len disciplinárne stíhaná sudkyňa, ktorá spôsobila stav popísaný v skutku disciplinárneho návrhu a tento stav vzhľadom na následok (sťažnosť na prietahy strany konania) nemožno hodnotiť ako zásadné porušenie povinnosti sudcu svedomito si vykonávať svoje povinnosti, konať plynulo a bez zbytočných prietahov, pretože pre takýto postup nemala vytvorené dostatočné pracovné podmienky. Podľa názoru disciplinárneho senátu nie je úlohou disciplinárneho konania postihovať sudcov, ktorí vzhľadom k svojim možnostiam a schopnostiam (prihliadnuc pri tom na osobné špecifiká a vybavenie sudcu) vybavujú dostatočný počet vecí v požadovanej kvalite, ak im zo strany orgánov zodpovedných za zabezpečenie primeraných pracovných podmienok pre výkon funkcie sudcu nie sú vytvorené v zodpovedajúcom rozsahu, najmä pokiaľ ide o nadmerné zaťaženie, počet pridelených vecí a ak za túto disproporciu má zodpovedať len a výlučne sudca. Vychádzajúc zo skutkových zistení disciplinárny senát nemal za preukázané zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudkyne podľa § 116 ods. 1, písm. a) v spojení s § 116 ods. 2, písm. f) zákona o sudcoch a príseďiacich, založené na porušení ust. § 30 ods. 4 uvedeného zákona a to najmä preto, že disciplinárny senát dospel k záveru, že vykonanými dôkazmi nebolo preukázané, že prietahy zavinila výlučne a len disciplinárne stíhaná sudkyňa, pričom pomer zavinenia disciplinárne stíhaného sudcu na vznik prietahov v konaní nie je možné jednoznačne určiť.

II.

Odvolanie navrhovateľa proti disciplinárnemu rozhodnutiu

3. Proti uvedenému disciplinárnemu rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhoval, aby odvolací disciplinárny senát podľa § 131 ods. 4 zákona o sudcoch a príseďiacich zrušil rozhodnutie disciplinárneho senátu sp. zn. 4 Ds 3/2018 z 18.12.2019 a vo veci rozhodol v zmysle upraveného návrhu predneseného na pojednávaní dňa 18.12.2019 (teda, že disciplinárne stíhaná sudkyňa sa dopustila závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. f) v spojení s § 116 ods. 1, písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. alebo vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

4. Navrhovateľ nesúhlasil so záverom predchádzajúceho disciplinárneho senátu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, že vychádzajúc zo skutkových zistení nemal za preukázané zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti sudkyne podľa § 116 ods. 1, písm. a) v spojení s § 116 ods. 2, písm. f) zákona o sudcoch a prísediacich, založené na porušení ust. § 30 ods. 4 uvedeného zákona a to najmä preto, že vykonanými dôkazmi nebolo preukázané, že prieťahy zaviniła výlučne a len disciplinárne stíhaná sudkyňa, pričom pomer zavinenia disciplinárne stíhaného sudcu na vznik prieťahov v konaní nie je možné jednoznačne určiť. Poukázal na to, že v priebehu disciplinárneho konania sprecizoval agendu a rozhodnutia, ktoré disciplinárne stíhaná sudkyňa vydala. Zdôraznil, že väčšina jej rozhodnutí sa týkala vecí, ktoré boli mladšie ako predmetná vec a ktoré nespádali do kategórie vecí s potrebou osobitnej rýchlosti. Namietal, že disciplinárny senát vôbec neprihliadal na ním poukazujúce a predkladané dôkazy preukazujúce časovú postupnosť, náročnosť vybavovania pridelennej agendy a na veci s potrebou osobitnej rýchlosti. Poukazom na skutkové okolnosti preukazujúce rozhodovanie disciplinárne obvinenej v sledovanom období navrhovateľ mal za to, že z predkladaných údajov jednoznačne vyplýva, že prieťahy v predmetnom konaní nespočívajú len v objektívnych skutočnostiach teda v zaťažnosti disciplinárne stíhanej sudkyne, ale práve v jej subjektívnom zavinení, keď vec nezaradila a neprejednála v zmysle bežného poradia, neopomenúc, že predmetná vec taktiež patrila do vecí s potrebou osobitného zrýchleného poradia. Navrhovateľ sa nestotožnil ani s názorom, že priemerný počet vybavených vecí bol v rozhodnej dobe dostatočne vysoký a táto skutočnosť sama o sebe neodôvodňovala vyvinenie sa disciplinárne stíhanej sudkyne spod zodpovednosti za vznik zbytočných prieťahov v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 9 Sp 8/2013. Taktiež nesúhlasil s argumentáciou, na základe ktorej disciplinárny senát vyvodzoval absenciu zavinenia disciplinárne stíhanej sudkyne na základe listu navrhovateľa adresovanému sťažovateľovi. Navrhovateľ nesúhlasil s argumentáciou disciplinárneho senátu aj vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu SR, ktorým boli konštatované prieťahy v predmetnom konaní, keďže v náleze ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti o otázke zavinenia disciplinárne stíhanej sudkyne na spôsobených prieťahoch v predmetnej veci nerozhodoval a túto otázku osobitne ani neriešil. Vyslovil názor, že disciplinárny senát sa nedostatočne zaoberal podmienkami pre vyvodenie subjektívneho zavinenia disciplinárne stíhanou sudkyňou. Trval na tom, že disciplinárne stíhaná sudkyňa sa dopustila závažného disciplinárneho zavinenia podľa § 116 ods. 2, písm. f) v spojení s § 116 ods.1, písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z.

III.

Vyjadrenie disciplinárne obvinenej k odvolaniu navrhovateľa

5. Disciplinárne obvinená vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa nesúhlasila s dôvodmi a s argumentáciou navrhovateľa uvedenými v jeho odvolaní a v zásade zotrvala na svojich skorších tvrdeniach. Napadnuté rozhodnutie považovala za zákonné a riadne a dostatočne odôvodnené. Navrhla, aby príslušný odvolací disciplinárny senát rozhodol tak, že rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho senátu zo dňa 18.12.2019 sp. zn. 4 Ds 3/2018 potvrdzuje v celom rozsahu a priznal jej náhradu trov účelne vynaložených v súvislosti s odvolacím disciplinárnym konaním. Trvala na tom, že predmetné vytýkané konanie patrilo do agendy „Sp“, ktoré nevyžadovalo osobitnú rýchlosť konania, ktorú skutočnosť už v minulosti preukázala. Uviedla, že sudkyňa nemôže ovplyvniť množstvo napadnutých vecí, ktoré musí zo zákona rozhodnúť v stanovenej krátkej lehote, z ktorého dôvodu v prejednávanej disciplinárnej veci absentuje subjektívny charakter zavinenia. Zdôraznila, že predseda krajského súdu iba formálne a bez ďalšieho odôvodnenia odmieta jej zaťaženosť ako sudkyne s odkazom na niekoľko jednotlivých izolovaných prípadov. Tiež upozornila na už v minulosti vytýkanú nekonzistentnosť a účelovosť argumentácie predsedu krajského súdu, ktorý vo veci právneho posúdenia predmetného skutku stále tvrdí, že sudkyňa sa mala dopustiť závažného disciplinárneho previnenia podľa ust. § 116 ods. 2, písm. f) v spojení s § 116 ods. 1, písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich. Uviedla, že uvedená formulácia disciplinárneho previnenia v návrhu je neurčitá a zmätočná, keďže sa súčasne odvoláva aj na disciplinárne previnenie (§ 116 ods. 1, písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich) aj na závažné disciplinárne previnenie (§ 116 ods. 2, písm. f) tohto zákona), hoci je zrejmé, že sudkyňa sa mohla predmetným skutkom dopustiť iba jedného z nich.

IV.

Posúdenie vecí najvyšším správny súdom

6. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov upravuje zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Disciplinárny súdny poriadok“ alebo „DSP“) s účinnosťou od 1. decembra 2021. (§ 1 DSP) Účelom disciplinárneho konania je posúdiť a rozhodnúť o disciplinárnej zodpovednosti osoby, voči ktorej je disciplinárne konanie vedené (ďalej len „disciplinárne obvinený“). Disciplinárnu zodpovednosť, disciplinárne previnenia a disciplinárne opatrenia upravujú osobitné predpisy. (§ 2 ods. 1, 2 DSP) O disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov rozhoduje a disciplinárne opatrenia ukladá Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) v disciplinárnych senátoch. (§ 3 DSP) Ak disciplinárny súdny poriadok neustanovuje inak a ak to povaha vecí nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodnutiach súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania. (§ 4 DSP)

7. Podľa § 46 ods. 5 disciplinárneho súdneho poriadku ak bolo vo veci podľa odseku 3 do 30. novembra 2021 proti disciplinárnemu rozhodnutiu doterajšieho disciplinárneho orgánu podané odvolanie, o odvolaní rozhodne disciplinárny senát podľa tohto zákona; napadnuté disciplinárne rozhodnutie môže len zmeniť alebo potvrdiť. Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu o odvolaní nie je prípustné odvolanie.

8. Predmetom konania je odvolanie podané navrhovateľom proti rozhodnutiu predchádzajúceho disciplinárneho senátu v disciplinárnom konaní proti sudkyňi, ktoré sa viedlo podľa zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021.

9. Vychádzajúc z právnej úpravy § 46 ods. 5 DSP, vyššie citovaného ustanovenia, najvyšší správny súd v disciplinárnom senáte (§ 3 DSP) na verejnom zasadnutí (§ 326 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 4 DSP) preskúmal správnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia bývalého disciplinárneho senátu sp. zn. 4 Ds 3/2018 z 18.12.2019, ako aj správnosť postupu, ktorý mu predchádzal (§ 317 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 4 DSP). Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel najvyšší správny súd k záveru, že bývalý disciplinárny senát v zásade vykonal dostatočné dokazovanie, na základe ktorého však dospel k nesprávnemu záveru, že disciplinárne obvinená sa skutkom vytýkaným navrhovateľom predsedom Krajského súdu v N. v návrhu na začatie disciplinárneho konania nedopustila disciplinárneho previnenia.

10. Podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Citovaná norma je v zásade blanketovou normou, ktorá odkazuje na plnenie povinností uložených osobitnými predpismi. Disciplinárny senát NSS SR po prejednaní odvolania navrhovateľa podaného proti rozhodnutiu bývalého disciplinárneho senátu sp. zn. 4 Ds 3/2018 zo dňa 18. decembra 2019 dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre vydanie rozhodnutia oslobodzujúceho disciplinárne obvinenú spod disciplinárneho návrhu podaného predsedom Krajského súdu v N., na základe ktorého sa mala dopustiť skutku spočívajúceho v tom, že ako zákonná sudkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v N. pod sp. zn. 9 Sp 8/2013 porušila povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov, keď v uvedenej veci nekonala v období od 1.1.2015, kedy sa stala zákonnou sudkyňou v uvedenej veci až do 17.10.2017, ktorý predchádzal dňu nariadenia pojednávania (5.12.2017), pretože sa disciplinárne obvinená previnenia nedopustila.

11. Nečinnosť disciplinárne obvinenej, ako jej nekonanie tam, kde mala povinnosť konať, disciplinárny senát v zmysle § 4 DSP posudzoval podľa trestno-právnej úpravy. Podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 zákona č. 385/2000 Z. z.) sa konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k

citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím ma byť založená povinnosť konať, a napospol dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárno-právne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchatel'a. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa okolností a svojich pomerov“. Tieto pojmy sú pojmi, ktoré individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchatel'a v konkrétnej situácii. Vzhľadom k uvedenému teda, aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle § 122 ods. 12 Tr. zák., je nevyhnutné, aby sa páchatel', ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom.

12. Osobitnou otázkou problematiky, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušnému chráneného záujmu, predstavujú situácie, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.]. Riešenie prípadov takejto kolízie v zásade vychádza z myšlienky, že nikto nemôže byť povinný konať nemožné, takže ani od konajúceho sa nedá žiadať nemožné splnenie oboch povinností súčasne, ani trestať ho za nesplnenie jednej z nich. Z disciplinárno-právneho hľadiska sa v podobnej kolízii povinností sa ocitá aj sudca, ktorý je podľa cit. § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. povinný konať bez zbytočných priet'ahov v každej jednej jemu pridelennej veci. Vzhľadom na spôsob pridelenia vecí (náhodným výberom, porov. § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov) však môže dôjsť k situácii, že počet pridelených vecí je tak veľký, že sudca túto povinnosť nemôže splniť súčasne vo všetkých veciach. Ak totiž vykonáva určité úkony v jednej z nich, pri obmedzenom celkovom čase, ktorý má k dispozícii na ich vybavovanie, logicky v tomto čase nemôže vykonávať úkony v iných veciach.

13. Podľa ustanovenia § 122 ods. 1 Tr. zák. sa nekonanie sudcu v jednej z takto pridelených vecí stáva disciplinárno-právne relevantným konaním, ak bol s ohľadom na okolnosti v danom čase povinný konať práve aj v tejto veci, a to aj na úkor konania v iných veciach alebo vykonávania iných úkonov. Riešenie kolízie povinností, ktorá vzniká pri nadmernom počte pridelených vecí, je tak v konečnom dôsledku výsledkom pomerovania záujmov, ktoré odôvodňujú, aby sudca konal práve v určitej veci alebo aby vykonával práve určité úkony, a to aj na úkor iných vecí alebo úkonov. Sudca tak musí konať v takých veciach a vykonávať také úkony, na ktorých je „väčší záujem“ než na iných. Samozrejme, posúdenie otázky, na čom je väčší záujem, nemôže byť vecou ľubovôle sudcu. To, že na konaní v určitej veci je väčší záujem než na konaní v inej, môže byť odôvodnené samotným zákonom, ak ustanoví, že určité veci sú dôležitejšie než iné; môže tak urobiť výslovne alebo napr. tiež určením lehôt na vybavenie takejto veci. Ak zákon takúto úpravu neobsahuje, musí byť vyšší záujem na veci odôvodnený zmysluplnými (racionálnymi) kritériami vychádzajúcimi z hodnotového nastavenia právneho poriadku. Takými kritériami môžu byť najmä kritériá predmetu konania, ktoré uplatňuje ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Tieto kritériá rozoznávajú veci s bežnou rýchlosťou konania, veci s osobitnou rýchlosťou konania a veci s mimoriadnou rýchlosťou konania (tzv. posudzovanie vecí z hľadiska ich významu pre účastníka - stranu). Pri posudzovaní prednosti jednotlivých úkonov treba takisto vychádzať najmä z rozhodnutia zákonodarcu, ktorý napríklad určením zákonnej lehoty dal jasne najavo, že určité úkony sú dôležitejšie než iné.

14. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto činiteľ'ov. Preto najvyššiu prednosť musia mať úkony, ktoré majú prednosť podľa zákona alebo na ktorých vykonanie zákon ustanovuje lehoty, a to v takých veciach, ktoré si svojím predmetom vyžadujú mimoriadnu rýchlosť. Naopak, pred nimi nemožno uprednostniť úkony, ktoré zákon ani výslovne, ani určením žiadnej lehoty nepovažuje za prednostnejšie, v takých

veciach, ktoré si vyžadujú len bežnú rýchlosť konania. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tie či oné veci, predstavuje „okolnosti“ vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Tr. zák. Nekonanie sudcu v určitej veci, resp. nevykonanie určitého úkonu, je konaním na účely citovaného ustanovenia, a teda aj konaním na účely disciplinárneho previnenia, ak mu v postupe v takejto veci, resp. vo vykonaní takéhoto úkonu nebránila povinnosť konať v iných, prednostnejších veciach, resp. povinnosť vykonávať iné, prednostnejšie úkony. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ a podľa § 122 ods. 1 Tr. zák. takéto jeho nekonanie nemožno považovať za disciplinárno-právne relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

15. V prejednávanej veci predseda Krajského súdu v N. v disciplinárnom návrhu disciplinárne obvinenej kladie za vinu zavinené porušenie povinnosti sudcu vyplývajúca jej z § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., ktorého porušenia sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že ako zákonná sudkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v N. pod sp. zn. 9 Sp 8/2013 nekonala v období od 1.1.2015, kedy sa stala zákonnou sudkyňou v uvedenej veci až do 17.10.2017, ktorý predchádzal dňu nariadenia pojednávania (5.12.2017)

16. Skutkové okolnosti v danej veci potvrdili, že disciplinárne obvinená svoju obranu v tejto disciplinárnej veci založila najmä na tom, že vytýkaná vec vedená na krajskom súde pod sp. zn. 9 Sp 8/2013, ako vec zapísaná v registri vecí krajského súdu „Sp“, nepatrila medzi zákonom určené veci, v ktorých sa nevyžadovala osobitná rýchlosť konania. Vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 9 Sp 8/2013 (navrhovateľ: F. O. proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXXX-XX/XXXX-N. z 10. apríla 2013) predmetom súdneho prieskumu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne - Sociálnej poisťovni, ústredie, ktorým bolo rozhodnuté, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu.

17. Najvyšší správny súd sa s argumentáciou disciplinárne obvinenej nestotožnil a to z nasledovných dôvodov. Nárok na úrazovú rentu (§§ 88 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov - ďalej tiež len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) treba považovať ako nárok na sociálnu dávku, podobne ako nárok na invalidný dôchodok (§§ 70 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z.) alebo nárok na starobný dôchodok (§§ 65 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z.), keďže konanie o úrazovú rentu podobne ako konanie o invalidný alebo starobný dôchodok rieši životne dôležitú otázku príjmu žiadateľa (fyzickej osoby) na zabezpečenie jeho životných potrieb. Z uvedeného dôvodu súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovni ústredie, predmetom ktorého bolo posudzovanie (ne)priznania nároku na úrazovú rentu, treba zaradiť, podľa charakteru predmetu rozhodnutia odporkyne, medzi sociálne veci spadajúce medzi také veci, ktoré si vyžadujú zvýšenú pozornosť, a preto si vyžadujú osobitnú rýchlosť konania. Nemožno súhlasiť s tvrdením disciplinárne obvinenej, že predmetné vytýkané konanie patrilo do agendy „Sp“, ktoré nevyžadovalo osobitnú rýchlosť konania“. Posúdenie charakteru predmetu súdneho prieskumu je na sudcovi, a preto neobstojí tvrdenie disciplinárne obvinenej, že predmetná vytýkaná vec bola zapísaná do oddelenia „Sp“, do ktorého sa zapisovali veci, ktorých vybavenie si nevyžadovalo osobitnú rýchlosť konania. Bolo povinnosťou disciplinárnej obvinenej si ujasniť predmet súdneho prieskumu vo vytýkanej predmetnej veci a tento vyhodnotiť tak, že predmetom súdneho prieskumu v tejto veci je nárok na sociálnu dávku (úrazová renta), z ktorého dôvodu bolo potrebné v tejto veci prednostne vo vzťahu k ostatným veciam konať. V danej súvislosti disciplinárny senát upriamuje pozornosť na to, že otázkou „osobitnej rýchlosti konania“ sa vo svojej judikatúre zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. nález IV. ÚS 664/2013-36 z 20.3.2014, nález III. ÚS 130/2012-28 z 15.5.2012, III. ÚS 329/2011-33 z 27.9.2011, ako aj v ďalších, napr. IV. ÚS 151/2004, IV. ÚS 9/2005. Ústavný súd v ustálenej judikatúre v konaniach o sporoch o nároku na náhradu škody z titulu choroby z povolania, resp. za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrada za stratu na zárobku, alebo o nároku z pozostalostnej úrazovej renty a pod. ustálil, že povaha napadnutého konania vyžaduje zo strany konajúceho súdu mimoriadnu

(zvýšenú) starostlivosť, resp. osobitný starostlivý prístup, pretože sa poskytuje ochrana právam, ktoré súvisia so živobytím a existenčnými otázkami. Predmetom v posudzovanom vytykanom prípade bolo konanie o nároku na úrazovú rentu žiadateľa, ktoré konanie vychádzajúc zo záverov ústavného súdu je konaním na ochranu práva, ktoré súvisí so živobytím a existenčnými otázkami žiadateľa. Z dôvodov uvedených vyššie nemôže obstať obrana disciplinárne obvinenej, ktorú prevzal aj predchádzajúci disciplinárny senát, že by jej zodpovednosť znižovala okolnosť, že vybavovala iné veci (napríklad reštančné, resp. iné lehotované veci vyžadujúce si osobitnú rýchlosť konania). Reštančné veci, teda veci spravidla staršie ako päť rokov, vo všeobecnosti možno uprednostniť na úkor vybavovania novších (neprednostných) vecí. To však neznamená, že by akýkoľvek úkon v uvedených veciach mal prednosť pred povinnosťou vybavovať veci, v ktorých má sudkyňa konať s osobitnou starostlivosťou. Už len na dôvažok disciplinárny senát doplnia, že výsledky doplneného dokazovania na verejnom zasadnutí naznačujú, že disciplinárne obvinená konala a rozhodovala vo veciach, ktoré na súd „napadli“ neskôr, ako posudzovaná vytykaná vec. Z uvedeného dôvodu najvyšší správny súd doplnil dokazovanie vyžiadanim si spisov od Krajského súdu N. vo veciach odpojednávaných a rozhodnutých disciplinárne obvinenou v sledovanom období (v rokoch 2015 až 2017), ktoré oboznámil na verejnom zasadnutí, za účelom preukaznosti tvrdení navrhovateľa, že disciplinárne obvinená v tomto období vybavovala veci mladšie ako vec vo vytykanom prípade.

18. Najvyšší správny súd nepovažoval za dôvodnú ani obranu disciplinárne obvinenej, že disciplinárne previnenie nezavinila. Zavinením sa totiž rozumie vnútorný psychický vzťah konajúceho (páchateľa) k výsledku svojho konania. Podľa § 115a ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. účinného v čase vytykaného skutku na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti. Nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Zo skutkového stavu, ktorý zistil disciplinárny senát a ktorý aj vyjadril v skutkovej vete výroku napadnutého rozhodnutia, disciplinárne obvinená po prevzatí správneho oddelenia dňom 1.1.2015 nechala bez povšimnutia vec súdneho prieskumu rozhodnutia Sociálnej poisťovni ústredie zo dňa 10.4.2013, ktorá napadla na krajský súd dňa 16.5.2013. I pokiaľ by sa daná vec neposudzovala ako vec, v ktorej treba urýchlene konať, vzhľadom na jej charakter sociálnej veci, postupom disciplinárne obvinenej tým, že vo veci urobila prvý úkon od prevzatia oddelenia (po 1.1.2015) až 17.10.2017, došlo k neprimeraným prietahom v uvedenej veci. Disciplinárne obvinená teda ohľadom na okolnosti veci a svoje pomery konať mala a mohla, pričom svojim (ne)konaním spôsobila v tejto veci zbytočné prietahy v konaní.

19. Disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu sa však nestotožnil s dĺžkou nekonania disciplinárne obvinenou v uvedenej veci určenej navrhovateľom v skutkovej vete porušenia povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., keď navrhovateľ disciplinárne obvinenej kládol za vinu, že v tejto veci nekonala v období od 1.1.2015 do 17.10.2017. Skutkové okolnosti v danom prípade potvrdili, že obvinenej sudkyňi uvedená vec spolu s ďalšími vecami bola pridelená potom, ako podľa rozvrhu práce sudkyňa prešla s civilného oddelenia krajského súdu do oddelenia správneho a prevzala agendu po sudkyňi, ktorá odišla do dôchodku. Disciplinárny senát vychádzajúc zo skutkových zistení ustálil, že okamihom nástupu do novo prideleného oddelenia dňom 1.1.2015 disciplinárne obvinená nemohla hneď začať konať vo všetkých jej pridelených veciach, a preto nemožno jej klásť za vinu, že v predmetnej vytykanej veci bola nečinná od 1.1.2015. Pri určení začiatku jej nečinnosti vo vytykanej veci, dňom 1. júna 2015, disciplinárny senát vychádzal zo zoznamu pojednávania disciplinárne obvinenej z roku 2015, z ktorých zistil, že od júna 2015 disciplinárne obvinená prejednávala a rozhodovala veci (sociálne aj iné), ktoré „napadli“ na krajský súd neskôr ako posudzovaná vec.

20. Vychádzajúc z uvedeného vyššie najvyšší správny súd dospel k záveru, že bývalý disciplinárny senát v napadnutom rozhodnutí dospel k nesprávnemu záveru, že disciplinárne obvinená sa disciplinárneho previnenia, kladeného jej za vinu návrhom padaným predsedom Krajského súdu N., nedopustila, a preto ju spod tohto návrhu oslobodil. Vzhľadom k tomu, že disciplinárne obvinená v posudzovanej vytykanej veci nekonala rýchlo (opomenúc osobitnú rýchlosť konania) a plynulo, hoci tak konať mala, zavinene porušila ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., čím spáchala

disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) cit. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2020. Z uvedených dôvodov disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu v zmysle § 46 ods. 5 DSP zmenil rozhodnutie predchádzajúceho disciplinárneho senátu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a uznal ju vinnou za zavinené porušenie povinnosti sudcu konať v pridelenej veci plynulo bez zbytočných prieťahov podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., čím sa dopustila disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1, písm. a) uvedeného zákona v účinnom znení, na skutkovom základe opísaného vo výroku tohto rozhodnutia.

21. Najvyšší správny súd pri ukladaní disciplinárneho opatrenia vychádzal s právnej úpravy ustanovenej v § 117 ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. v platnom znení, v zmysle ktorého disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia. Podľa § 117 ods. 1, písm. a) až c) zákona č. 385/2000 Z. z. účinného do 31. decembra 2020 bolo možné za disciplinárne previnenie uložiť disciplinárne opatrenie napomenutie alebo zníženie funkčného platu až o 30 % na obdobie najviac troch mesiacov a pri opätovnom disciplinárnom previnení, ktorého sa sudca dopustil v čase pred zahladením disciplinárneho postihu, na obdobie najviac šiestich mesiacov, vydanie a zverejnenie rozhodnutia o tom, že dotknutý sudca v príslušnom roku nepreukázal zákonom ustanoveným spôsobom zdroj svojich majetkových prírástkov.

22. Z výsledkov doplneného dokazovania mal senát najvyššieho správneho súdu preukázané, že disciplinárne obvinená bola rozhodnutím predchádzajúceho odvolacieho disciplinárneho senátu č. k 2 Dso 4/2019-255 z 21.6.2019 uznaná vinnou, že ako zákonná sudkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v N. pod sp. zn. 9 Sp 50/2015 porušila povinnosti sudcu uvedené v ustanovení § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v uvedenej veci nekonala v období od 17.10.2015 do 30.1.2018, teda zavinené porušila povinnosti sudcu, čím spáchala disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1, písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich a uložil jej podľa § 117 ods. 1, písm. b) uvedeného zákona disciplinárne opatrenie zníženie funkčného platu 30 % na obdobie troch mesiacov.

23. Podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

24. Podľa § 44 Trestného zákona súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43, ak pokladá trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

25. Najvyšší správny súd sa nestotožnil s názorom predchádzajúceho disciplinárneho senátu, že vykonanými dôkazmi nebolo preukázané, že prieťahy zaviniť výlučne a len disciplinárne stíhaná sudkyňa, pričom pomer zavinenia disciplinárne stíhaného sudcu na vznik prieťahov v konaní nie je možné jednoznačne určiť. Zodpovednosť za disciplinárne previnenie ustálil ako zavinenie (hoci aj nedbanlivostného) disciplinárne obvinenej. Pri ukladaní disciplinárneho opatrenia disciplinárny senát prihliadol na skutočnosť preukázanú v prejednávanej veci a to, že disciplinárne obvinená bola uznaná vinnou a bolo jej uložené disciplinárne opatrenie rozhodnutím bývalého odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 2 Dso 4/2019 z 21. júna 2019, a preto disciplinárny senát podľa § 44 Trestného zákona v spojení s § 4 DSP a § 150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2020 upustil od uloženia súhrnného disciplinárneho opatrenia, pretože disciplinárne opatrenie uložené rozhodnutím bývalého odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 2 Dso 4/2019 z 21. júna 2019 považoval za dostatočné.

26. Pri posudzovaní primeranosti uloženého disciplinárneho opatrenia najvyšší správny súd zohľadnil najmä to, že disciplinárne obvinená ako sudkyňa s dlho ročnou praxou bola doteraz disciplinárne potrestaná len raz, vyššie uvedeným rozhodnutím bývalého odvolacieho disciplinárneho senátu v spojení s prvostupňovým disciplinárnym senátom. Senát najvyššieho správneho súdu súčasne pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho opatrenia prihliadol na skutočnosť, že disciplinárne previnenie nebolo spáchané celkovou nečinnosťou sudkyne, teda neplnením si jej pracovných úloh, aj keď túto

okolnosť nebolo možné zohľadniť pri posudzovaní viny, pretože vykonávanie iných, menej dôležitých vecí a úkonov nevylučuje protiprávnosť skutku disciplinárne obvinenej, ako aj na to, že disciplinárne obvinená pri plnení úloh, vyplývajúcich z jej funkcie, nesprávne vyhodnotila, ktorým z nich môže dať prednosť a ktorým nie.

27. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší správny súd dospel k záveru, že napadnuté disciplinárne rozhodnutie nie je v súlade so zákonom č. 385/2000 Z. z., ako aj použiteľnými ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku, takže podané odvolanie navrhovateľa je dôvodné, a preto napadnuté disciplinárne rozhodnutie podľa § 46 ods. 5 DSP zmenil v znení uvedenom vo výroku tohoto rozhodnutia.

28. Toto rozhodnutie bolo vo všetkých výrokoch prijaté pomerom hlasov 5 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.